

ע"פ 2745/18 - באסל אבו שארב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

ע"פ 2745/18

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקש: באסל אבו שארב

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בבאר שבע (כב' סגן הנשיאה א' ביתן), מיום
25.2.2018, בת"פ 20048-06-16

בשם המבקש: עו"ד יוסי זילברברג
בשם המשיבה: עו"ד מריה ציבלין

החלטה

לפני בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט א' ביתן) מיום 25.2.2018 בת"פ 20048-06-16, בגדרו הושתו על המבקש העונשים הבאים: מאסר בפועל לתקופה של 24 חודשים, מאסר על תנאי וקנס כספי בסך של 5,000 ש"ח.

הרקע לבקשה וטיעוני הצדדים

1. ביום 8.6.2016 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו עבירה של הצתה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977. כתב האישום תוקן ביום 17.9.2017, ועל פיו בתקופה הרלוונטית שרר סכסוך בין משפחת המבקש לבין משפחה אחרת בכפר רהט. על רקע סכסוך זה, הצית המבקש שריפה בפנצ'ריה שבבעלות המשפחה האחרת ונמלט מהמקום. זאת בעת שעובד הפנצ'ריה ישן במקום. על יסוד הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 17.9.2017 הורשע המבקש בעבירת ההצתה. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי המבקש יטען כראות עיניו באשר לרכיב המאסר בפועל. הואיל ובעת ביצוע העבירה המבקש היה בן פחות מ-21 שנים, הורה בית המשפט על קבלת תסקיר שירות המבחן.

2. מהתסקיר שהוגש ביום 21.1.2018 עלה כי המבקש מנהל ככלל אורח חיים נורמטיבי, כי הוא מתחרט על מעשיו וכי ההליך המשפטי מהווה עבורו גורם בעל השפעה מרתיעה, אשר יש בו כדי לצמצם את הסיכון להישנות התנהגות עוברת חוק. על כן המליץ שירות המבחן להשית עליו עונש של שירות לתועלת הציבור, צו מבחן ומאסר על תנאי. לחלופין, אם יקבע בעניינו עונש מאסר בפועל, הומלץ כי הוא ירצה בדרך של עבודות שירות. אף על פי כן, לאחר שעמד על הערכים המוגנים שנפגעו ממעשי המבקש, מדיניות הענישה הנהוגה ונסיבות ביצוע העבירה, קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם נע בין שנתיים לבין חמש שנות מאסר בפועל. בתוך כך דחה בית המשפט את המלצת שירות המבחן. לאחר שנבחנו הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הועמד עונשו של המבקש ברף התחתון של המתחם והוטלו עליו העונשים שפורטו לעיל. לשלמות התמונה יצוין כי בית המשפט המחוזי הורה על עיכוב ביצוע גזר הדין עד ליום 10.4.2018.

3. ביום 4.4.2018 הגיש המבקש ערעור על חומרת גזר הדין ובפרט על רכיב עונש המאסר בפועל. לצד זאת הוגשה גם הבקשה שלפני באשר לעיכוב ביצוע העונש עד להכרעה בערעור. נטען כי המבקש הוא אדם צעיר, נעדר עבר פלילי וסיכויי הערעור טובים. בנסיבות אלו, אי-היענות לבקשה לעיכוב ביצוע תרוקן מתוכן את זכות הערעור העומדת לו.

4. המשיבה מנגד סבורה כי יש לדחות את הבקשה. על המבקש נגזר עונש מאסר בפועל לתקופה של 24 חודשים שמהם נוכו שבועיים ימי מעצרו. המשיבה סומכת ידה על גזר דינו של בית המשפט המחוזי, שלדידה בחן כדבעי את מכלול נסיבות העניין ולבסוף הטיל על המבקש עונש המצוי ברף התחתון של מתחם העונש שנקבע. כן נטען כי נסיבות ביצוע העבירה אינן קלות, בהינתן כי מדובר בהצתה בסמוך לבית מגורים.

דין והכרעה

5. לאחר עיון בטענות הצדדים בכתב ובעל-פה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. כלל ידוע הוא כי נאשם שהורשע בדין יחל בריצוי עונש המאסר לאחר גזר הדין וללא דיחוי, אלא במקרים חריגים. לצורך הכרעה בבקשה לעיכוב ביצוע הוטו בפסיקה מספר שיקולים שיש להביאם בחשבון ובהם: חומרת העבירה ונסיבות ביצועה; משך תקופת המאסר; טיב הערעור והאם מדובר בערעור המופנה נגד הכרעת הדין או שמא רק נגד גזר הדין; סיכויי הצלחת הערעור; עברו הפלילי של המבקש; התנהגותו במהלך המשפט; נסיבותיו האישיות וכיוצא באלה (ע"פ 1816/18 חלו נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (18.3.2018); ע"פ 1428/18 עאבד נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (27.2.2018); ע"פ 111/99 שוורץ נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 241, 261 (2000)). המקרה דנן אינו מגלה נסיבות מיוחדות המצדיקות את הסטייה מהכלל ואת עיכוב ביצוע העונש.

6. המבקש הורשע כאמור בעבירה חמורה ובנסיבות שאינן קלות כלל ועיקר – הצתה של פנצ'ריה על כל הציוד המצוי בה, לרבות צמיגים הניצתים בקלות ומעלים עשן סמיך שעשוי להגביר את פוטנציאל הפגיעה בנפש; סמיכות לבית מגורים, כאשר האש יכולה הייתה להתפשט לעברו; באישון ליל, שעה שבני המשפחה הגרים בסמוך לפנצ'ריה ישנים, באופן שעלול להאט את זמן תגובתם לקרות הסכנה; כאשר בו בעת אחד מעובדי הפנצ'ריה ישן בתוכה; כל זאת לאחר תכנון מקדים של ביצוע המעשה העברייני. בנסיבות אלו נראה כי רק במזל הסתיים האירוע בלא פגיעה בחיי אדם. בית משפט זה עמד לא אחת על חומרתה של עבירת ההצתה, לנוכח ההכרה בכך שהבערת אש עלולה לצאת משליטה ואחריתה מי ישורנה (ראו למשל: ע"פ 7139/13 צקול נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (23.1.2014); ע"פ 4700/12 חנוב נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (19.9.2012)). במעשיו פגע המבקש בערכים חברתיים מוגנים עליונים שבהם ערך חיי אדם, שלמות הגוף וגם שמירה על רכוש.

7. עיון בגזר הדין מעלה כי בית המשפט התייחס בהרחבה למדיניות הענישה המקובלת בגין עבירת ההצתה, על שלל דרגות חומרתה. גם נראה כי נזקפו לזכותו של המבקש לא מעט נסיבות לקולא, שבהן גילו הצעיר, עברו הפלילי הנקי, החרטה שהביע על מעשיו, הודאתו בביצוע העבירות (על אף שניתנה בשלב מתקדם של המשפט), התהליך הטיפולי שעבר ועוד. ואכן, מטעמים אלה נגזר על המבקש עונש המבטא את הקצה התחתון של מתחם העונש שנקבע בעניינו. על כן, ומבלי להביע עמדה נחרצת ביחס לסיכויי הערעור, נראה כי ההסתברות שיוקל עונשו בצורה כה משמעותית עד כי יתייטר ערעורו של המבקש ויטל עליו עונש מאסר שאינו טומן בחובו מאסר בפועל ממש – על פניה אינה גבוהה. דברים אלה נכונים במיוחד במקרים כגון זה שבהם הערעור מופנה נגד גזר הדין בלבד. זאת, בהתחשב בהלכה על פיה לערכאה הדיונית מסור שיקול דעת רחב לעניין גזירת העונש, וערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בו, אלא במקרים חריגים (ע"פ 560/18 שדמי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (5.2.2018); ע"פ 8477/17 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (6.11.2017); ע"פ 8480/12 בלצאו נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (29.11.2012)).

8. כמו כן, ער אני לכך שבית המשפט המחוזי סטה בגזר דינו מהמלצת שירות המבחן אלא שכידוע, המלצת שירות המבחן כשמה כן היא, ואין בה כדי לחייב את בית המשפט בבואו לגזור את דינו של נאשם. שכן השיקולים המנחים את שירות המבחן בגיבוש המלצתו אינם חופפים בהכרח את שיקולי הענישה העומדים בבסיס גזירת הדין על ידי בית המשפט (רע"פ 1756/16 ימיני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (16.3.2016); ע"פ 9117/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (4.7.2013); ע"פ 344/81 מדינת ישראל נ' סגל, פ"ד לה(4) 313, 318 (1981)). אשר על כן, גם בכך אין כדי להטות את הכף אל עבר קבלת הבקשה.

9. מכאן אפוא, הבקשה נדחת. על המבקש להתייצב לריצוי עונש המאסר שנגזר עליו ביום 29.4.2018 עד השעה 10:00 בבית הסוהר "אשל", או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כאשר ברשותו תעודת זהות או דרכון. עליו לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, אל מול ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים מספר: 08-9787336 או 08-9787377.

ניתנה היום, כ"ד בניסן התשע"ח (9.4.2018).

